

TMMOB VE ODALARDAN KANAL İSTANBUL PROJESİ KAPSAMINDA YAPILAN İHALEYE DAVA AÇILDI

Kanal İstanbul ÇED Nihai Raporunda Kanal Projesi'nin koruma alanları ile kültür varlıklarına olumsuz etkileri veya bu alanlar üzerinde oluşturacağı tehditler göz önüne alınarak TMMOB ve bağlı Oda'lar tarafından dava açıldı.

TMMOB'a bağlı Oda'lar kurulduğu günden bu yana, kanunlara, bilime ve kamu yararına aykırı olan karar ve uygulamalara karşı gerektiğinde yasal süreçleri de izleyerek görevini yerine getirmekle yükümlüdür ve somut davayı da bu nedenle açmaktadır.

İstanbul'un Küçükçekmece Lagün Havzasında, Sazlıdere – Durusu güzergâhında tasarlanan; 30.12.2019 tarihinde askıya çıkan İstanbul İli Avrupa Yakası Rezerv Yapı Alanı 1/100.000 Ölçekli Çevre Düzeni Planı Değişikliği ile plana işlenen, 17.01.2020 tarihinde

ÇED Olumlu Kararı verilen Kanal İstanbul Projesi uygulaması kapsamında, tarihi iki adet köprü'nün taşınması için dava konusu ihale kararı alınmıştır.

Kanal İstanbul Projesi sadece iki tarihi köprüyü değil; pek çok doğal ve arkeolojik sit alanı ile kültür varlığını tehdit eden bir projedir. İstanbul'un batısında bulunan, binlerce yılda oluşmuş bir peyzajın değişmesine, önemli arkeolojik ve anıtsal yapıların zarar görmesine, yok olmasına yol açacaktır. Proje koridoru; tarihi geçmişi 400.000 yıl geriye giden, insanlık tarihi açısından çok önemli bir arkeolojik alan olan Yarımburgaz Mağaralarının da içinde bulunduğu Avcılar-Küçükçekmece 1. Derece Arkeolojik Sit Alanı içerisinden geçecektir. Region 1., 2. ve 3. Derece Arkeolojik Sit Alanı, Spradon 1. ve 3. Derece Arkeolojik Sit Alanı, Resneli 2. Derece Arkeolojik Sit Alanı, Azatlı Baruthanesi, Terkos Gölü kıyısındaki Su Pompa İstasyonu, 9 adet korugan ve Kanal İstanbul

bul ÇED Nihai Raporuna göre 119 adet kültür varlığı Proje Etkilenme Alanında kalmaktadır.

Kanal İstanbul ÇED Nihai Raporunda Kanal Projesi'nin koruma alanları ile kültür varlıklarına olumsuz etkileri veya bu alanlar üzerinde oluşturacağı tehditlere dair herhangi bir değerlendirme bulunmamaktadır. Öncelikle koruma amaçlı imar planı yapma zorunluluğunu göz ardı eden niteliktedir.

Nihayetinde zorunluluğu oldukça tartışmalı olan Kanal Projesi için, doğal, arkeolojik, kırsal ve kentsel öğeler gözden çıkarılmış; değerli peyzaj, arkeolojik miras, kırsal ve kentsel mimari, binlerce yıllık tarihi ve olağanüstü bir topoğrafyayı yok edecek uygulamaların ilk adımı dava konusu ihale ile atılmıştır.

Karayolları Genel Müdürlüğü İstanbul 1. Bölge Müdürlüğü tarafından "Kanal İstanbul Etki Alanında Kalan Tarihi Odabaşı ve Tarihi Dursunköy Köp-

rülerinin Rekonstrüksiyon Projelerinin Temini İşi" adı altında, 26.03.2020 tarihinde bir ihale gerçekleştirilmiştir. İhale şartnamesi incelendiğinde, Kanal güzergâhında yer alan tarihi iki adet köprünün taşınması işine yönelik etüt ve proje hizmet alımı işi olduğu görülmektedir. İhaleye Konu Olan Odabaşı ve Dursunköy Köprüleri 2863 sayılı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanunu kapsamında Korunması Gerekli Tescilli Taşınmaz Kültür Varlıklarıdır.

Tescilli taşınmaz kültür varlığı olan Köprülerin "taşınması ve rekonstrüksiyonu gibi geri dönüşü olmayan müdahaleler" içeren ihale, ulusal ve uluslararası koruma prensiplerine aykırıdır.

Sonuç olarak; Köprülerin mevcut durumunu yasal standartlar doğrultusunda ortaya koyan ve Kurul tarafından onaylanan belgeler (mimari çizimler, rölöve-restitüsyon-restorasyon projeleri ve statik raporlar, vb.) hazırlanmadan;

- Bu belgelere dayanılarak "yerinde koruma"nın mümkün olup olmadığını bilimsel olarak değerlendiren, onaylı bir teknik rapor olmadan;

- Köprüler için "taşınma" gerekliliğini ortaya koyan ve Kültür ve Turizm Bakanlığı kararıyla uygun bulunmuş bir teknik rapor olmadan;

- Köprülerin rekonstrüksiyonlarının yapılacağı yerler belirlenerek 2863 Sayılı Yasanın 20. Maddesi gereği Kültür Varlıklarını Koruma Bölge Kurullarının onayı alınmadan;

- Tarihi eserin teknik olarak nasıl ve hangi metodoloji ile taşınacağına ve nerede, hangi teknikler kullanılarak ve hangi koşullar doğrultusunda yeniden inşa edileceğine dair bir karar olmadan; gerçekleştirilecek proje ihalesi yasal ve teknik olarak gereksizdir ve bir koruma kurulu kararı ve izni olmadan yapılması hukuka aykırıdır.

İmar Mevzuatına Göre İmar Planı Yapılmadan Açılan İhale Hukuka Uygun Değildir.

Köprülerin Özgün Yapısı Bozulacaktır.

Gelecek kuşaklara aktarma yükümlülüğü bulunan kültürel varlıkların Kanal İstanbul Projesinin

gerçekleştirilmesi amacıyla bozulmaları veya yok edilmeleri Uluslararası sözleşmelere, Anayasaya ve yasalara aykırıdır.

Kanal İstanbul ÇED Olumlu Kararı ve Çevre Düzeni Planı Değişikliğine Karşı Açılan Davalar Sonuçlanmadan İhale Kararı Alınması Hukuka Aykırıdır.

Kanal İstanbul Projesine ilişkin Çevre ve Şehircilik Bakanlığı'nın 17.01.2020 tarihli ÇED Olumlu Kararının iptali talebiyle; Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği, TMMOB Mimarlar Odası İstanbul Büyükkent Şubesi, Şehir Plancıları Odası İstanbul Şubesi, Makine Mühendisleri Odası İstanbul Şubesi, İnşaat Mühendisleri Odası İstanbul Şubesi, Elektrik Mühendisleri Odası İstanbul Şubesi, Ziraat Mühendisleri Odası İstanbul Şubesi, Peyzaj Mimarları Odası İstanbul Şubesi, Jeofizik Mühendisleri Odası İstanbul Şubesi, Harita ve Kadastro Mühendisleri Odası İstanbul Şubesi, Kimya Mühendisleri Odası İstanbul Şubesi, Jeoloji Mühendisleri Odası İstanbul Şubesi, Çevre Mühendisleri Odası İstanbul Şubesi tarafından açılan davalar mevcuttur.

Dolayısıyla ÇED Olumlu Kararı ve Kanalı su yolu olarak plana işleyen ve çevresini yerleşime açan Çevre Düzeni Planı Değişikliği'nin hukuka aykırı olduğu iddialarıyla açılan davalarda yargılama devam ederken Kanal etki alanındaki iki tarihi köprünün taşınması için ihale açılması kaynakların verimli kullanılmasını ilkesiyle bağdaşmamaktadır.

Öte yandan 2863 sayılı Yasanın kültür varlıklarının taşınması için aradığı "zorunluluk" şartının gerçekleşip gerçekleşmediğini anılan davalarda verilecek kararın belirleyeceği kuşkusuzdur.